

Kunnskapsdepartementet
post@kd.dep.no

Oslo, 15.06.2017

Vår ref.
74158/HS36

Høringsvar - forslag til ny Generell del av læreplanverket for grunnopplæringen som skal erstatte gjeldende Generell del og prinsipper for læring

Arbeidsgiverforeningen Spekter viser til høringsnotat om «*forslag til generell del av læreplanverket*».

Samfunn og arbeidsliv blir mer og mer komplekst, og individet må kunne beherske stadig skiftende overganger, ulike kulturer, teknologier og sosiale nettverk. Kompetansen man tilegner seg i grunnopplæringen vil bety mye for hvordan innbyggerne i fellesskap kan videreutvikle den norske velferdsstaten, og for hvordan enkelt individet kan finne sin plass i arbeidslivet. Generell del av læreplanverket som skal utdype opplæringslovenes formålsparagraf, vil være et dokument som vil ha stor betydning for blant annet hvilke verdier og holdninger barn og unge har etter endt grunnopplæring. Det er derfor viktig at den blir utformet på en måte som gjør at alle deler av samfunnet kjenner seg igjen. Spekter mener at forslaget som nå er på høring i for liten grad omtaler arbeidslivet og tar hensyn til at arbeidslivet er en viktig arena for opplæring. I denne sammenheng viser vi til SRYs høringsuttalelse.

Konkrete innspill til høringsforslaget

I forordet til Overordnet del – verdier og prinsipper, er følgende formulert:

«Den overordnede delen gjelder opplæringen for elever, lærlinger, lære kandidater og voksne deltakere i grunnskolen, videregående opplæring, opplæring i bedrift og voksenopplæringen. I dokumentet brukes begrepene «elever», «lærere» og «skole» om alle som deltar i opplæring, alle ansatte, alle skoler og alle lærebedrifter.»

Opplæringslovens formålsparagraf er styrende for grunnopplæringen. Hvordan innholdet kommer til uttrykk kan variere avhengig av hvilke læringsarenaer som blir benyttet. Fag- og yrkesopplæringen benytter både skolen og virksomheten som læringsarena. Dette er en modell som i stor grad er vellykket nettopp fordi deler av opplæringen skjer i en lærebedrift

som har egne styringsdokumenter. Det er forståelig at man ønsker en overordnet del av læreplanverket som skal gjelde for hele opplæringen. Lærebedriftene har sine egne styringsdokumenter. Hvis det er divergens mellom innholdet i overordnet del – verdier og prinsipper og virksomhetens egne styringsdokumenter, bør virksomhetens dokumenter være overordnet den generelle delen av læreplanverket. Det er spesielt i del 3 hvor det er formuleringer som gjør at den omtalte setningen i forordet blir noe krevende. For eksempel står det «*Elevenes læring og utvikling skal stå i sentrum for skolens virksomhet*» For en virksomhet skal produksjon og leveranse av tjenester stå i sentrum og opplæring skal skje i tilknytning til det. En annen formulering er «*Prøving og feiling er en viktig kilde til læring og erkjennelse, og elever skal oppfordres til å ta sjanser også når det er usikkert om de lykkes*»

Det er ikke sikkert at dette er en metode som er godt egnet for opplæring i en virksomhet som skal levere produkter og tjenester til reelle kunder. Vi foreslår derfor at det bør tas inn en setning eller to som sier noen om at hvis innholdet i «overordnet del – verdier og prinsipper», ikke er i tråd med virksomhetenes egne dokumenter eller kvalitetssikringsrutiner, er det virksomhetenes dokumenter som skal gjelde.

Av kapittel 2.1 framgår at: *Opplæringen må legge til rette for at arbeidslivet får tilgang på kvalifisert arbeidskraft, og legge grunnlaget for kvalifisering for, rekruttering til og deltakelse på alle områder innenfor utdanning, arbeids- og samfunnsliv.*

Å utvikle kunnskap for deltakelse i arbeid er et av *formålene* med opplæringen. I nåværende generell del av læreplanen er et helt kapittel viet *det arbeidende mennesket*. I forslaget er arbeidslivets behov for kompetanse lite beskrevet. I et omskiftende arbeidsliv med utfordringer knyttet til arbeidslivskriminalitet, internasjonalisering, arbeidsinnvandring og endringer i bedriftsstrukturer er det avgjørende at skolen og lærebedriftene formidler felles verdier som skal prege framtidens arbeidsliv. Stikkord er solidaritet, kultur, holdninger, respekt, yrkesstolthet og samarbeid. Disse elementene bør derfor få en tydelig plass i generell del.

Opplæringslovens mål om å utvikle elevenes og lærlingenes kunnskap, ferdigheter og holdninger for å kunne delta i arbeidslivet bør synliggjøres bedre i dokumentet.

Med vennlig hilsen
Arbeidsgiverforeningen Spekter

Olav Wendelbo Kvam
Fagsjef